2017. február 16., csütörtök

P8_TA(2017)0048

Az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejlemények és módosítások

Az Európai Parlament 2017. február 16-i állásfoglalása az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejleményekről és módosításokról (2014/2248(INI))

(2018/C 252/22)

Az Európai Parlament,

— tekintettel különösen az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 1., 2., 3., 6., 9., 10., 14., 15., 16., 17., 48. és 50. cikkére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 119., 120–126., 127–133., 136–138., 139–144., 194. és 352. cikkére és az ezekhez csatolt jegyzőkönyvekre,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,

— tekintettel az Európai Bizottság elnökének az Európai Tanács, az Európai Parlament, az Európai Központi Bank és az eurócsoport elnökeivel szoros együttműködésben készített 2015. június 22-i, „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása” című jelentésére (az „öt elnök jelentése”) ([1]),

— tekintettel a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tanácsi rendelet tervezetéről szóló, 2013. november 19-i jogalkotási állásfoglalására ([2]), valamint az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési kérdésekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló intézményközi megállapodás megkötéséről szóló, 2013. november 19-i határozatára ([3]),

— tekintettel a többéves pénzügyi keretre ([4]), valamint az intézményközi megállapodás 2013. december 2-én véglegesen elfogadott változatára ([5]),

— tekintettel a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport 2016. decemberi végső jelentésére és ajánlásaira ([6]),

— tekintettel a 2016. február 18–19-i Európai Tanácsnak az Egyesült Királyság Európai Unión belüli helyzetének új rendezéséről szóló következtetéseire, amelyek semmissé váltak, mivel az Egyesült Királyság úgy döntött, hogy kilép az Unióból,

— tekintettel az Egyesült Királyságban az uniós tagságról tartott, az Unióból való kilépés mellett döntő népszavazásra,

— tekintettel a „Közvélemény-kutatás az Európai Unióban” című, 2015. őszi 84. sz. standard Eurobarométer-felmérésre, valamint az Európai Parlament „Európai polgárok 2016-ban: vélemények és elvárások, a terrorizmus és a radikalizálódás elleni küzdelem” című, 2016. júniusi speciális Eurobarométer-felmérésére,

— tekintettel az Európai Unió Bíróságának 2/13 sz. véleményére az Európai Unió emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezményhez (a továbbiakban: az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE)) való csatlakozásáról szóló megállapodás tervezetéről ([7]),

([1]) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-presidents-report_hu.pdf
([2]) HL C 436., 2016.11.24., 49. o.
([3]) HL C 436., 2016.11.24., 47. o.
([4]) HL L 347., 2013.12.20., 884. o.
([5]) HL C 373., 2013.12.20., 1. o.
([6]) http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/library/reports-communication/hlgor-report_20170104.pdf
([7]) Európai Bíróság, 2/13. sz. vélemény, 2014. december 18.

2017. február 16., csütörtök

— tekintettel az Európai Parlament összetételének megállapításáról szóló, 2013. június 28-i európai tanácsi határozatra ([1]),

— tekintettel az Európai Unió többszintű irányításának alkotmányos problémáiról szóló, 2013. december 12-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel „A 2014–2020. évi többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos tárgyalások: megszerzett tapasztalatok és a továbbvezető út" című, 2014. április 15-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a 2014. évi európai parlamenti választásokról szóló 2012. november 22-i állásfoglalására ([4]), valamint a 2014. évi európai parlamenti választások megszervezésének javításáról szóló 2013. július 4-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel az európai uniós intézmények székhelyének elhelyezéséről szóló, 2013. november 20-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2015. október 28-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel az európai uniós választójog reformjáról szóló 2015. november 11-i állásfoglalására ([8]), valamint az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány módosítására irányuló javaslatára,

— tekintettel 2016. június 28-i állásfoglalására az egyesült királysági népszavazás eredményeképpen létrejött, az Unióból való kilépésről szóló döntésről ([9]),

— tekintettel az Európai Unió működésének a Lisszaboni Szerződésben rejlő potenciál kihasználása révén történő javításáról szóló, 2017. február 16-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel az euróövezet költségvetési kapacitásáról szóló, 2017. február 16-i állásfoglalására ([11]),

— tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel az európai határ- és parti őrségről szóló, 2016. szeptember 14-i (EU) 2016/1624 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([13]),

— tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2015. szeptember 16-i véleményére ([14]) és a Régiók Bizottságának 2015. július 8-i véleményére ([15]),

— tekintettel az olasz képviselőház, a francia nemzetgyűlés, a német Bundestag és a luxemburgi képviselőház elnökeinek „Nagyobb fokú európai integráció: A következő lépések" című, 2015. szeptember 14-én aláírt és jelenleg az EU számos nemzeti parlamentje által támogatott nyilatkozatára,

---

([1]) HL L 181., 2013.6.29., 57. o.
([2]) HL C 468., 2016.12.15., 176. o.
([3]) Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0378.
([4]) HL C 419., 2015.12.16., 185. o.
([5]) HL C 75., 2016.2.26., 109. o.
([6]) HL C 436., 2016.11.24., 2. o.
([7]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0382.
([8]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0395.
([9]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0294.
([10]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0049.
([11]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0050.
([12]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.
([13]) HL L 251., 2016.9.16., 1. o.
([14]) HL C 13., 2016.1.15., 183. o.
([15]) HL C 313., 2015.9.22., 9. o.

— tekintettel a Régiók Bizottságának „Az uniós polgárság erősítése: Az uniós polgárok választójogainak támogatása” című, 2013. január 31-i véleményére ([1]),

— tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,

— tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság véleményére (A8-0390/2016),

A. mivel ezen állásfoglalás célja az, hogy olyan megoldásokat nyújtson, amelyeket a jelenleg a Szerződések által biztosított eszközök révén nem lehet megvalósítani, és amelyekre ezért kizárólag a Szerződések jövőbeli módosítása révén, az előfeltételek teljesülésekor nyílik lehetőség;

B. mivel az uniós intézmények képtelenek megbirkózni a sokféle jelenlegi válsággal (az ún. polikrízissel), amellyel az Uniónak szembe kell néznie – ideértve azok pénzügyi, gazdasági, szociális és migrációs következményeit –, továbbá a populista pártok és a nacionalista mozgalmak előre törése azt eredményezte, hogy a lakosság egyre nagyobb része elégedetlen a jelenlegi Európai Unió működésével;

C. mivel ezeket a jelentős kihívásokat a tagállamok egyenként nem, hanem kizárólag az Európai Unió közös válasza révén tudják kezelni;

D. mivel a céljait valóban teljesíteni és megvalósítani képes Unió felé való elmozdulást akadályozza a kormányzás hiánya, ami azért jön létre, mert a Tanácson belül folyamatosan és rendszeresen próbálnak egyhangú döntést hozni (amely továbbra is az úgynevezett luxemburgi kompromisszumon alapul), továbbá akadályozza az, hogy nincsen egy hiteles egységes végrehajtó hatóság, amely teljes demokratikus legitimitással és hatáskörrel rendelkezne arra, hogy a szakpolitikák széles skáláján hatékony lépéseket tegyen; mivel a legutóbbi események – mint például a menekülthullámok nem megfelelő kezelése, a bankok lassú helyreállítása a pénzügyi válság kitörése után, valamint a külső és belső fenyegetést jelentő terrorizmusra való azonnali közös válaszadás hiánya – kellőképpen bizonyították, hogy az Unió képtelen a gyors és hatékony válaszadásra;

E. mivel az EU nem tud eleget tenni az európai polgárok elvárásainak, hiszen a jelenlegi Szerződések nincsenek teljes mértékben kiaknázva és nem biztosítják e közös célok hatékony megvalósításához szükséges eszközöket, hatásköröket és döntéshozatali eljárásokat;

F. mivel ez a probléma azzal együtt, hogy a tagállamoknak nincsen közös elképzelésük kontinensünk jövőjéről, az „euroszkepticizmus” soha nem látott szintjeit idézte elő, ami a nacionalizmushoz való visszatéréshez vezet és az Unió aláásásával, talán felbomlásával fenyeget;

G. mivel az Unió megerősítése helyett az a rendszer, amelyben a tagállamok „à la carte” módszereket alkalmaznak, és amelyet tovább erősít a Lisszaboni Szerződés, növelte az Unió összetettségét és különösen hangsúlyossá tette az azon belüli különbségeket; mivel a Szerződések által kínált rugalmasság ellenére számos tagállamnak az elsődleges jogból való kívülmaradást engedélyezték, ami az együttműködés egymásba vágó köreinek és a csökkentett demokratikus ellenőrzés és elszámoltathatóság homályos rendszerét eredményezte;

H. mivel a Szerződések a másodlagos jog szintjén az integráció rugalmas és differenciált formáit kínálják a megerősített és strukturált együttműködés eszközein keresztül, amelyeket csak korlátozott számú politika tekintetében szabad alkalmazni, ugyanakkor inkluzívak annak érdekében, hogy valamennyi tagállam részt vehessen; mivel a bevezetése után húsz évvel a megerősített együttműködés hatása továbbra is korlátozott; mivel megerősített együttműködést három alkalommal alkalmaztak, nevezetesen a nemzetközi párok válásaira alkalmazandó jogra vonatkozó közös szabályok, az egységes hatályú európai szabadalom, illetve a pénzügyi tranzakciós adó bevezetése tekintetében; mivel megerősített együttműködést a közös biztonsági és védelmi politikához hasonló politikák további integrálása felé tett első lépésként, és nem az „á la carte” megoldások megerősítéseként kell alkalmazni;

I. mivel a kormányközi megoldásoknak meg kell őrizniük a közösségi módszert, amelyet nem áshatnak alá még olyan területeken sem, ahol nem minden tagország teljesíti a részvétel feltételeit;

([1]) HL C 62., 2013.3.2., 26. o.

2017. február 16., csütörtök

J. mivel azonban az euró az Unió valutája (EUSZ 3. cikk (4) bekezdés), az Egyesült Királyság eltérést kapott a csatlakozás vonatkozásában (15. sz. jegyzőkönyv), Dánia alkotmányos mentességet élvez (16. sz. jegyzőkönyv), Svédország már nem teljesíti az eurókonvergencia-kritériumokat, továbbá az Európai Tanácson belül nyíltan megvitatásra került annak a lehetősége, hogy Görögország elhagyja a közös valutát; mivel valamennyi tagállamnak kötelessége csatlakozni a valutához, amint megfelel az előírt kritériumoknak, de az euró létrehozása után nem határoztak meg a hozzá való csatlakozásra vonatkozó menetrendet a tagállamok számára;

K. mivel Schengen, azaz a személyek szabad mozgása és a belső határellenőrzések ebből következő eltörlése – amelyek hivatalosan mind a Szerződések részét képezik – tekintetében az Egyesült Királyság és Írország „kívülmaradási" jogot kapott; mivel további négy tagállam ebben szintén nem vesz részt, de kötelesek részt venni, míg az Európai Unión kívül három országnak részvételi lehetőséget („opt-in") adtak; mivel ez a megosztottság nemcsak a néhány fennmaradó belső határ teljes eltörlését, hanem egy valódi belső piac és a szabadság, a biztonság és a jogérvényesülés teljesen integrált területének létrehozását is megnehezíti; emlékeztet arra, hogy a schengeni térségbe való integrálódásnak továbbra is valamennyi tagállam céljának kell lennie;

L. mivel az egyes tagállamoknak biztosított kívülmaradási lehetőségek (opt-out) veszélyeztetik az uniós jog egységes alkalmazását, rendkívül összetett helyzetet eredményeznek a kormányzás tekintetében, veszélyeztetik az Unió kohézióját és aláássák a polgárok közötti szolidaritást;

M. mivel a Lisszaboni Szerződés óta, felgyorsítva a pénzügyi és a migrációs válság által, az Európai Tanács tovább növelte a szerepét, hogy ellássa a napi irányítási feladatokat is az EU keretén kívüli kormányközi eszközök elfogadása révén, annak ellenére, hogy a feladata nem jogalkotási funkció ellátása, hanem az, hogy megadja az Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza annak általános politikai irányait és prioritásait (EUSZ 15. cikk (1) bekezdés);

N. mivel az egyhangúságra való támaszkodás az Európai Tanácson belül, valamint az, hogy ezt nem képes elérni, az EU keretén kívüli kormányközi eszközök elfogadásához vezetett, mint amilyen például az Európai Stabilitási Mechanizmus, a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés (Szerződés a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról vagy a „költségvetési paktum"); mivel ugyanez vonatkozik a Törökországgal a szíriai menekültválságról kötött megállapodásra;

O. mivel bár a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 16. cikke előírja, hogy a hatálybalépés időpontjától számított öt éven belül (2018. január 1. előtt) meg kell hozni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a költségvetési paktumot beépítsék az Unió jogi keretébe, és bár az Egységes Szanálási Alapba fizetendő hozzájárulásoknak az alapba való átutalásáról és közös felhasználásúvá tételéről szóló megállapodás is hasonló rendelkezéseket tartalmaz, egyértelmű, hogy az euróövezet ellenálló képességének – többek között a bankuniónak – a megvalósítása nem érhető el a pénzügyi politika további elmélyítésére irányuló lépések, illetve egy megbízhatóbb, hatékonyabb és demokratikusabb kormányzás létrehozása nélkül;

P. mivel ehhez az új irányítási rendszerhez arra van szükség, hogy a Bizottság olyan valódi kormánnyá váljon, amely a Parlamentnek tartozik elszámolással, képes kidolgozni és végrehajtani azokat a közös költségvetési és makrogazdasági politikákat, amelyekre az euróövezetnek szüksége van, és rendelkeznie kell a rá váró feladatokkal arányos kincstárral és költségvetéssel; mivel ez a meglévő elsődleges jog szerinti intézkedések mellett megköveteli a Lisszaboni Szerződés reformját is;

Q. mivel a pénzügyi források szükséges reformja és korszerűsítése esetében ugyanez a helyzet az egész Európai Unióban; mivel a jelenlegi többéves pénzügyi keretről szóló megállapodás csak hosszú és nehéz tárgyalásokat követően jött létre, egy olyan magas szintű csoport létrehozására irányuló határozattal együtt, amelynek feladata Unió „saját forrásokból" származó bevételei rendszerének felülvizsgálata, és amelynek 2016-ban kell jelentést tennie; mivel a jelenlegi többéves pénzügyi keret jelentősen korlátozza az Unió pénzügyi és politikai autonómiáját, hiszen a bevételek többnyire a tagállamok nemzeti hozzájárulásaiból származnak, és a költségek jelentős részét már ugyanezeknek a tagállamoknak való visszatérítés formájában elkülönítették; mivel a GNP/GNI-alapú nemzeti hozzájárulások messze a legnagyobb bevételi forrássá váltak;

R. mivel a jelenlegi többéves pénzügyi keret nominálisan alsóbbrendű az előző többéves pénzügyi kerethez képest, ugyanakkor a körülmények nagyszabású költségvetési erőfeszítéseket igényelnek a menekültek támogatása és a gazdasági növekedés, a társadalmi kohézió és a pénzügyi stabilitás ösztönzése érdekében;

S. mivel az adópolitikával kapcsolatos, egyhangú döntéshozatalra vonatkozó követelmény akadályozza az Európai Unión belüli adóparadicsomok és a tagállamok káros adópolitikái elleni küzdelmet; mivel számos ilyen gyakorlat torzítja a belső piac működését, veszélyezteti a tagállamok bevételeit, és végső soron a polgárokra és a kkv-kra hárítja a terheket;

T. mivel az Európai Unió a jogállamiság elvén nyugvó alkotmányos rendszer; mivel a Szerződéseket módosítani kell oly módon, hogy az Európai Unió Bíróságának hatásköre legyen az uniós jog valamennyi szempontja vonatkozásában, a hatalmi ágak szétválasztásának elvével összhangban;

U. mivel az Unió többek között az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul; mivel az ezen elvek tagállamok általi megsértésének értékelésére és szankcionálására szolgáló, meglévő uniós eszközök elégtelennek bizonyultak; mivel a tagállamok uniós jogot sértő egyes jogi aktusaival vagy fellépéseivel szemben indított kötelezettségszegési eljárások nem megfelelőek az EU alapvető értékei szisztematikus megsértéseinek kezelésére; mivel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése értelmében a Tanácsnak tagjai négyötödös többségével kell döntést hoznia az alapvető értékek súlyos megsértésének egyértelmű kockázatát illetően, továbbá az EUSZ 7. cikkének (2) bekezdése értelmében az Európai Tanácsnak egyhangúlag kell döntést hoznia, amennyiben súlyos és tartós jogsértést állapít meg; mivel ennek eredményeképpen sem az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti megelőző intézkedéset, sem a 7. cikk (2) és (3) cikke szerinti szankcionáló mechanizmusokat nem léptették életbe;

V. mivel úgy tűnik, hogy az EU jobban képes az alapvető jogokkal, a jogállamisággal és a korrupcióval kapcsolatos politikákat befolyásolni, amikor az országok még az Unió tagjelöltjei; mivel a jogállamiság-mechanizmust valamennyi tagállam tekintetében azonos szigorral kell alkalmazni;

W. mivel felülvizsgálatra van szükség az Unió működésének kiegyensúlyozása és alapvető korszerűsítése érdekében, a kevesebb bürokratikus szabályozás és a hatékonyabb, a polgárok igényeihez közelebb álló politikák kidolgozása céljából; mivel az Uniónak szüksége van a megfelelő hatáskörökre ahhoz, hogy előrelépést érjen el az olyan kitűzött céljai tekintetében, mint az egységes piac kiteljesítése – beleértve energiauniót –, a társadalmi kohézió és a teljes foglalkoztatás megcélzása, a migráció és a menekültügy tisztességes és közös kezelése, valamint a belső és külső biztonságpolitika;

X. mivel a civil társadalmi szervezetekkel való szisztematikus párbeszéd kialakítása és a szociális párbeszéd megerősítése – minden szinten, az EUMSZ 11. cikkében meghatározott elv alapján –, kulcsfontosságú az euroszkepticizmus leküzdéséhez és európai szolidaritáson alapuló dimenziója fontosságának megerősítéséhez, a társadalmi kohézióhoz, valamint a képviseleti demokrácia kiegészítéseként működő inkluzív demokráciához;

Y. mivel az elmúlt évtizedben Európában a biztonsági helyzet jelentősen romlott, különösen az EU szomszédságában: már egyetlen tagállam sem képes saját belső és külső biztonságát egyedül garantálni;

Z. mivel az európai védelmi képességek csökkenése korlátozta Európa azon képességét, hogy stabilitást teremtsen a közvetlen határain túl; mivel ez azzal jár, hogy amerikai szövetségeseink vonakodnak a közbeavatkozástól, amennyiben Európa nem áll készen arra, hogy méltányos részt vállaljon a felelősségből; mivel az uniós védelmi politikát meg kell erősíteni és átfogó EU–NATO partnerséget kell kialakítani, ugyanakkor lehetővé kell tenni az Unió számára, hogy autonóm módon léphessen fel a külföldi műveletek során, amelyeknek fő célja a szomszédos országok stabilizálása; mivel ez azt jelenti, hogy intenzívebb együttműködésre van szükség a tagállamok között, továbbá egyes védelmi képességeiknek az Európai Védelmi Közösségbe való beépítésére, és mindkettőnek összhangban kell lennie az új európai biztonsági stratégiával;

2017. február 16., csütörtök

AA. mivel a Lisszaboni Szerződésben az uniós kormányzás egyszerűsítése céljából előírt áthidaló klauzula egyikét sem vezették be, és valószínűtlen, hogy a jelenlegi körülmények között bevezetnék; mivel épp ellenkezőleg, az Európai Tanács 2009. június 18–19-i ülésének a bizottsági tagok Lisszaboni Szerződésben előirányzottak szerinti csökkentéséről szóló határozata következtében azonnal a kiengedési klauzulát alkalmazták;

AB. mivel a 2014-es európai parlamenti választások első ízben vezettek közvetlenül a Bizottság elnökjelöltjének kinevezéséhez; mivel azonban a polgárok sajnálatos módon nem tudtak közvetlenül szavazni a jelöltekre; mivel az európai választások nemzetek feletti jellegét tovább kell erősíteni olyan egyértelmű jogalap bevezetésével, amely biztosítja ennek az új rendszernek a megőrzését és fejlesztését; mivel ezenkívül a polgárok számára továbbra is szinte értelmezhetetlen az Európai Bizottság elnökei és az Európai Tanács közötti kapcsolat;

AC. mivel az Egyesült Királyságnak az Európai Unió elhagyása mellett döntő népszavazása drámai mértékben növelte az Unió reformjának sürgősségét; mivel az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodásokat meghatározó tárgyalások során figyelembe kell venni az Egyesült Királyság Unióval való jövőbeli kapcsolatainak keretét is; mivel erről a megállapodásról az EUMSZ 218. cikkének (3) bekezdésével összhangban kell tárgyalásokat folytatni, és azt az Unió nevében a Tanácsnak kell megkötnie, minősített többségű szavazást és az Európai Parlament egyetértését követően; mivel ezért a Parlamentet teljes mértékben be kell vonni a tárgyalási folyamat egészébe;

AD. mivel az Egyesült Királyság kilépése lehetőséget teremtene az Unió összetettségének csökkentésére, valamint annak tisztázására, hogy mit jelent valójában az uniós tagság; mivel a jövőben egyértelmű keretre van szükség az Európai Uniónak a szomszédságában elhelyezkedő, tagsággal nem rendelkező országokkal (Egyesült Királyság, Norvégia, Svájc, Törökország, Ukrajna stb.) folytatott kapcsolatai vonatkozásában; mivel az Unió alapító atyái már terveztek egyfajta „társult tag” státuszt;

AE. mivel e fontos eljárás tekintetében a Szerződések hat pontosan meghatározott jogosultsággal ruházzák fel az Európai Parlamentet, nevezetesen: jogában áll, hogy a Szerződések módosítására irányuló javaslatot nyújtson be (EUSZ 48. cikk (2) bekezdés), jogában áll, hogy konzultációt folytasson az Európai Tanáccsal a Szerződések módosításáról (EUSZ 48. cikk (3) bekezdés, első albekezdés), jogában áll, hogy az Európai Tanács akarata ellenére ragaszkodjon konvent összehívásához (EUSZ 48. cikk (3) bekezdés, második albekezdés), jogában áll, hogy konzultációt folytathasson az Európai Tanácsnak az EUSZ harmadik részében foglalt rendelkezések részben vagy egészben történő módosítására irányuló határozatáról (EUSZ 48. cikk (6) bekezdés, második albekezdés), jogában áll, hogy a következő választások előtt kezdeményezze az európai parlamenti képviselői helyek újraelosztását (EUSZ 14. cikk (2) bekezdés),. valamint jogában áll, hogy egységes választási eljárást javasoljon (EUMSZ 223. cikk (1) bekezdés);

AF. mivel meg kell őrizni az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és a Régiók Bizottsága (RB) által a civil társadalmi szervezetek, illetve regionális és helyi szereplők intézményi képviselőjeként betöltött szerepet, tekintettel arra, hogy véleményeik hozzájárulnak a politikaformáló és jogalkotási folyamatok demokratikus legitimitásának növeléséhez;

AG. mivel az Unió regionális és helyi kormányzatainak többsége a Régiók Bizottságán keresztül következetesen kifejezte a hatékony irányítással rendelkező, integráltabb Uniót támogató véleményét;

1. úgy véli, hogy az eseti és részmegoldást eredményező határozatok révén történő válságkezelés ideje lejárt, mivel az csupán gyakran elégtelen vagy megkésett intézkedésekhez vezet; meggyőződése, hogy elérkezett az idő annak elmélyült megfontolására, hogy miként lehetne az Európai Unió irányítási hiányosságait a Lisszaboni Szerződés mélyreható felülvizsgálatának végrehajtása révén kezelni; úgy véli, hogy rövid és hosszú távú megoldások érhetők el azzal, ha időközben teljes mértékben kiaknázzák a meglévő Szerződésekben rejlő lehetőségeket;

2. megjegyzi, hogy az Unió reformjának az Unió modernizálása irányába kell mutatnia azáltal, hogy új eszközöket, új, hatékony európai képességeket hoz létre és demokratikusabbá teszi a döntéshozatali eljárásokat, a fokozott kormányköziség révén való renacionalizáció helyett;

3. hangsúlyozza, hogy a közelmúltbeli Eurobarométer-felmérés azt mutatja, hogy a széles körben elterjedt tévhittel ellentétben az uniós polgárok még mindig teljes mértékben tisztában vannak a valódi – különösen a biztonság, a védelem és a migráció területén megvalósítandó – európai megoldások ([1]) fontosságával, és támogatják azokat;

4. mély aggodalommal veszi tudomásul a tagállamok azon alcsoportjainak elszaporodását, amelyek az átláthatóság hiánya révén aláássák az Unió egységét és csökkentik a polgárok bizalmát; úgy véli, hogy az EU-27 az Unió jövőjéről folytatott vita megfelelő formációja; hangsúlyozza, hogy kontraproduktív lenne a vitát különböző formátumokra vagy tagállamok csoportjaira bontani;

5. hangsúlyozza, hogy a Szerződések reformjának átfogó, demokratikus reformját az EU jövőjének megfontolása, illetve az európai polgárok jövőképéről való megállapodása útján kell megvalósítani, amely egy olyan egyezményhez vezet, amely a nemzeti parlamentek, valamennyi tagállam kormánya, a Bizottság, az Európai Parlament, valamint az EU Régiók Bizottságához és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz hasonló tanácsadó szervei képviselőiből álló összetétele révén biztosítja a befogadást, továbbá megfelelő platformot biztosít az ilyen jellegű átgondoláshoz és az európai polgárokkal és a civil társadalommal való párbeszédhez;

Az „à la carte" Európa megszüntetése

6. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy amikor az Európai Tanács úgy határoz, hogy kormányközi módszereket alkalmaz és megkerüli a Szerződésekben meghatározott „közösségi vagy unós módszert", ez minden egyes alkalommal nem csak kevésbé hatékony politikai döntéshozatalhoz vezet, de az átláthatóság, illetve a demokratikus elszámoltathatóság és ellenőrzés növekvő hiányához is hozzájárul; úgy véli, hogy a külön út csak átmeneti lépésként fogadható el a hatékonyabb és jobban integrált uniós politikai döntéshozatal felé vezető úton;

7. úgy véli, hogy az „uniós módszer" a jogalkotás egyetlen olyan demokratikus módszere, amely biztosítja, hogy valamennyi érdeket – különösen a közös európai érdeket – figyelembe vegyék; „uniós módszer" alatt azt a jogalkotási eljárást érti, amely során a Bizottság végrehajtó hatalmi hatáskörében kezdeményezi a jogszabályokat, a polgárokat képviselő Parlament és a tagállamokat képviselő Tanács együttdöntés útján, többségi szavazással – míg a Tanácsban az egyhangú döntésre vonatkozó kötelezettség abszolút kivételt képez – határoz, és a Bíróság látja el a felügyeletet, illetve biztosítja a végső bírósági ellenőrzést; kitart amellett, hogy még sürgős esetekben is tartsák tiszteletben az „uniós módszert";

8. úgy véli, hogy ilyen körülmények között rendkívül fontos az „Európa népei közötti mind szorosabb egység" (EUSZ 1. cikk) missziójának megerősítése a szétesésre való bármely törekvés csökkentése, valamint annak érdekében, hogy ismételten egyértelműsítsék az EU erkölcsi, politikai és történelmi célját, illetve alkotmányos jellegét;

9. javasolja, hogy a megerősített és strukturált együttműködés kialakítására vonatkozó követelményeket tegyék kevésbé korlátozóvá, többek között a résztvevő tagállamok minimális számának csökkentése révén;

10. javasolja, hogy a Szerződések következő felülvizsgálatakor a részvételi (opt-in) és kívülmaradási lehetőségek (opt-out), illetve az egyes tagállamoknak biztosított kivételek gyakorlatának az uniós elsődleges jog szintjén való megszüntetése – de legalábbis drasztikus csökkentése – révén ésszerűsítsék a jelenlegi rendezetlen differenciálást;

11. javasolja egy partnerség meghatározását és kialakítását, annak érdekében, hogy létrehozzák az államok egy olyan partneri csoportját az EU körül, amely nem tud vagy nem akar csatlakozni az Unióhoz, ugyanakkor szoros kapcsolatot kíván fenntartani az EU-val; úgy véli, hogy ehhez a kapcsolathoz kötelezettségeknek kell társulnia a megfelelő jogokkal együtt, mint amilyen például a pénzügyi hozzájárulás és – ami még fontosabb – az Unió alapvető értékeinek és jogállamiságának tiszteletben tartása;

12. úgy véli, hogy meg kell őrizni az egyetlen intézményi keretet az Unió közös célkitűzéseinek megvalósítása, illetve az egyenlőség elvének valamennyi polgár és tagállam számára való biztosítása érdekében;

Az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból

13. megjegyzi, hogy a partnerség ezen új formája lehetne az egyik lehetséges megoldás, amellyel tiszteletben tartanák az Egyesült Királyság polgárai többségének az EU elhagyására irányuló akaratát; hangsúlyozza, hogy az Egyesült Királyság – mint a nagyobb tagállamok egyike és a legnagyobb euróövezeten kívüli tagállam – kilépése befolyásolja az Unió erejét és intézményi egyensúlyát;

([1]) 84. sz. standard Eurobarométer-felmérés – 2015. ősz és az EP speciális Eurobarométer-felmérése – 2016. június.

14. megerősíti, hogy az Unió alkotmányos elemei – különösen az egységes piac integritása, valamint az a tény, hogy nem az választható el az Unió négy alapvető szabadságától (a tőke, a személyek, az áruk és a szolgáltatások szabad mozgása) – alapvető fontossággal bírnak, az Unió oszthatatlan pilléreit képezik az Európai Bíróság által garantált jogállamisághoz hasonlóan; megerősíti, hogy ezt az alkotmányos egységet az Egyesült Királyság Unióból való kilépéséről szóló tárgyalások során nem lehet megbontani;

15. kéri, hogy az Európai Bankhatóság és az Európai Gyógyszerügynökség székhelyét – jelenleg mindkettő Londonban van – helyezzék át egy másik tagállamba, mivel az Egyesült Királyság polgárai úgy döntöttek, hogy kilépnek az EU-ból;

Új gazdaságirányítás a gazdasági növekedés, a társadalmi kohézió és a pénzügyi stabilitást érdekében

16. mélységes aggodalommal tölti el a gazdasági és társadalmi különbségek növekedése, a gazdasági reformok és a pénzügyi stabilitás hiánya a gazdasági és monetáris unióban (GMU), valamint a gazdasági versenyképesség csökkenése számos tagállamban, ami különösen a közös pénzügyi és gazdasági politika hiányából ered; ezért úgy véli, hogy a közös pénzügyi és gazdasági politikának az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörei közé kell tartoznia;

17. úgy véli, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum és a kötelezettségek át nem vállalásáról szóló záradék (EUMSZ 125. cikk) jelenlegi formájukban sajnálatos módon nem érik el a tervezett célokat; úgy véli, hogy az EU-nak el kell utasítania a protekcionista nemzeti politikához való visszatérést, és a jövőben továbbra is nyitott gazdaságnak kell maradnia; figyelmeztet arra, hogy ezt a szociális modell leépítésével nem lehet megvalósítani;

18. megjegyzi továbbá, hogy a jelenlegi rendszer nem biztosítja kellőképpen az országspecifikus ajánlásokkal kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást; érdeklődik e tekintetben a tanácsadó Európai Költségvetési Tanács által kínált lehetőségek, valamint arra irányuló jövőbeli küldetése iránt, hogy a Bizottságnak olyan költségvetési irányvonalat javasoljon, amely a teljes euróövezet számára megfelelő lenne;

19. tisztában van azzal, hogy felül kell vizsgálni az EU által a közelmúltban hozott számos válságkezelési intézkedés hatékonyságát, és hogy bizonyos döntéshozatali eljárásokat az EU elsődleges jogának részévé kell tenni, továbbá hogy meg kell erősíteni a pénzügyi ágazat új szabályozási keretének jogalapját; egyetért az öt elnök jelentésében foglalt azon megállapítással, hogy a „nyitott koordinációs módszer”, mint az európai gazdasági stratégia alapja, nem működőképes;

20. javasolja ezért a Stabilitási és Növekedési Paktum kiegészítéseként egy „konvergenciakódex”, mint a rendes jogalkotási eljárásból fakadó jogi aktus elfogadását, amelyben konvergáló célokat határoznak meg (adózás, munkaerőpiac, beruházások, termelékenység, társadalmi kohézió, állami adminisztratív kapacitások és a helyes kormányzás kapacitásai); kitart amellett, hogy a gazdaságirányítási kereten belül a konvergenciakódexnek való megfelelés az euróövezet közös fiskális rendszerében való teljes körű részvétel előfeltétele kell legyen, és megköveteli minden tagállamtól, hogy javaslatokat terjesszen elő a konvergeciakódexben foglalt feltételek teljesítésének módozatairól; hangsúlyozza, hogy az euróövezet költségvetési lehetőségeiről szóló állásfoglalásában meghatározza a normákat és a pénzügyi ösztönzőket;

21. úgy véli, hogy erős szociális dimenzióra van szükség egy átfogó gazdasági és monetáris unió érdekében, továbbá hogy az EUMSZ 9. cikke jelenlegi formájában nem elégséges a szociális jogok és a gazdasági szabadságok közötti megfelelő egyensúly garantálásához; kéri ezért, hogy ezeket a jogokat emeljék azonos rangra, és biztosítsák a szociális partnerek közötti párbeszédet;

22. kéri, hogy integrálják az uniós jogi keretbe a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződést (a „költségvetési paktumot”), illetve hogy végrehajtásuk átfogó értékelését követően tegyék az uniós jog részévé az európai stabilitási mechanizmust és az egységes szanálási alapot, és hogy az Európai Parlamentet bízzák meg az ezen eszközök feletti demokratikus felügyelettel annak biztosítása érdekében, hogy az ellenőrzés és az elszámoltatás a hozzájáruló felek felelőssége legyen; felhív továbbá a költségvetési paktum 13. cikkében említett parlamentközi konferencia ötletének pontosabb kidolgozására annak érdekében, hogy szükség esetén elmélyült és időben történő párbeszéd jöhessen létre az EP és a nemzeti parlamentek között;

23. azon a véleményen van, hogy a pénzügyi stabilitás növelése, a határokon átnyúló aszimmetrikus és szimmetrikus sokkhatások enyhítése, a recesszió hatásának mérséklése és megfelelő beruházási szint biztosítása érdekében az euróövezetnek valódi saját forrásokon alapuló és hitelfelvételre képes uniós pénzügyminisztériummal kísért közös fiskális rendszerre van szüksége; rámutat, hogy ennek a pénzügyminisztériumnak a Bizottságon belül kell helyt adni, és afelett a Parlamentnek és a Tanácsnak demokratikus ellenőrzést kell gyakorolnia, és annak elszámoltathatónak kell lennie;

24. rámutat, hogy mivel a gazdasági és monetáris unió működéséhez elengedhetetlen az előírásoknak történő megfelelés, a Bizottság és/vagy az eurócsoport által jelenleg biztosítottaknál erősebb kormányzati irányításra, illetve az Európai Parlament bevonása révén teljes körű demokratikus ellenőrzésre van szükség a GMU összes vetületét illetően; úgy véli, hogy a felelősségvállalás javítása érdekében ezzel párhuzamosan az elszámoltathatóságot a döntéshozatal vagy a döntésvégrehajtás szintjén kell biztosítani, ahol a nemzeti parlamentek vizsgálják a nemzeti kormányokat és az Európai Parlament vizsgálja az európai vezetőket;

25. kéri ezért, hogy a végrehajtó hatóság a Bizottság, és azon belül az EU pénzügyminisztere legyen, és ezért ruházzák fel a Bizottságot a makrogazdasági, költségvetési és monetáris eszközöket ötvöző, euróövezeti költségvetéssel alátámasztott közös uniós gazdaságpolitika kidolgozásának és megvalósításának feladatával; úgy véli, hogy a pénzügyminiszternek kell felelősséggel tartoznia az európai stabilitási mechanizmusért és más, kölcsönös kockázatkezelési eszközökért, köztük a költségvetési kapacitásért, és hogy – különösen a pénzügyi ágazatban működő – nemzetközi szervezetek felé a pénzügyminiszternek kellene képviselnie az euróövezetet;

26. úgy ítéli meg, hogy a pénzügyminisztert olyan hatáskörrel kell felruházni, hogy képes legyen beavatkozni a konvergenciakódex betartását illetően, és hogy használni tudja a fent leírt fiskális ösztönzőket;

27. úgy véli, hogy a Központi Bankok Európai Rendszere feladatainak sérelme nélkül az európai stabilitási eszközt végső menedékes hitelezői jogállással kell felruházni az Európai Központi Bank közvetlen felügyelete vagy irányítása alatt álló pénzintézetek tekintetében; úgy véli továbbá, hogy az Európai Központi Bankot – függetlenségének fenntartása mellett – teljes szövetségi központi banki hatáskörrel kell felruházni;

28. felhív végezetül a bankunió és a tőkepiaci unió lehető leghamarabbi, gyorsított menetrendet követő, ám fokozatos megvalósítására;

29. úgy véli, hogy egyes adózási gyakorlatok esetén meg kell szüntetni a névtelenséget annak érdekében, hogy az EU biztosítani tudja a belső piac igazságos és zökkenőmentes működését, és hogy a tagállamok káros adópolitikáinak elejét lehessen venni; kéri, hogy az adócsalás, az adókikerülés és az adóparadicsomok elleni küzdelmet tegyék az Európai Unió egyik alapvető célkitűzésévé;

Új kihívások

30. tudatában van, hogy geopolitikai, gazdasági és környezeti szempontból szükség van egy tényleges európai energiaunió létrehozására; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás az egyik legfontosabb globális kihívás az EU számára; hangsúlyozza, hogy a Párizsi Megállapodást teljes körűen ratifikálni kell és végre kell hajtani, és hogy a kötelező jellegű uniós éghajlati célkitűzéseket és fellépéseket ehhez kell igazítani, továbbá hogy azt a korlátozást, hogy az uniós politika nem érintheti a tagállamok azon jogát, hogy meghatározzák az energiaforrásaik kiaknázására vonatkozó feltételeket, a különböző energiaforrások közötti választási lehetőséget és az energiaellátás általános szerkezetét (az EUMSZ 194. cikkének (2) bekezdése), módosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy a környezetbarát és megújuló energiára vonatkozó közös politikát sikeresen meg lehessen valósítani;

31. hangsúlyozza, hogy az új és megújuló energiaforrások fejlesztését az Unió és a tagállamok kiemelt célkitűzéseként bele kellene venni a Szerződésekbe;

32. megjegyzi, hogy a Szerződések értelmében széles körű lehetőség kínálkozik egy humánus, jól működő migrációkezelési és menekültügyi rendszer, többek között az Európai Határ- és Parti Őrség létrehozására, és örömmel üdvözli az e téren elért eredményeket; úgy véli azonban, hogy a Szerződések, és különösen az EUMSZ 79. cikkének (5) bekezdése túlságosan korlátozó jellegű a migráció egyéb szempontjainak vonatkozásában, és különösen egy a legális migrációt célzó valódi európai rendszer létrehozását illetően; rámutat, hogy a jövőbeli uniós migrációs rendszernek szinergiában kell lennie a külső segélyekkel és a külpolitikával, továbbá egységesítenie kell a menekültstátusz odaítélésére és a munkaerőpiachoz való hozzáférésre vonatkozó nemzeti kritériumokat; ragaszkodik ahhoz, hogy a Parlamentnek demokratikus ellenőrzést kell gyakorolnia a határellenőrzés, a harmadik országokkal kötött megállapodások – köztük a visszafogadási és visszatérési kérdésekben folytatott együttműködés –, valamint a menekültügyi és migrációs politika végrehajtása felett, és hogy a nemzetbiztonsági megfontolások nem szolgálhatnak ürügyül az uniós fellépés elmaradására;

33. a terrorista fenyegetettség fokozódására való tekintettel úgy véli, hogy a terrorizmus elleni küzdelemre és a nemzetközi szervezett bűnözéssel szembeni fellépésre szolgáló uniós kapacitásokat bővíteni kell; hangsúlyozza, hogy az illetékes hatóságok tagállamok közötti együttműködésének erősítésén túlmenően az Europolnak és az Eurojustnak érdemi kompetenciákkal és kapacitással kellene rendelkeznie a nyomozásokat és a vádemelést illetően, esetleg oly módon, hogy átalakulnak egy megfelelő parlamenti felügyelet alatt működő európai nyomozó- és terrorelhárító hivatallá;

2017. február 16., csütörtök

34. úgy véli, hogy az Európában elkövetett terrorista cselekmények bizonyítják, hogy a biztonságot jobban lehetne garantálni, ha az nem a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozna; javasolja ezért, hogy egy az igazságszolgáltatási hatóságok felügyelete alatt működő európai nyomozási és hírszerzési iroda Europolon belüli felállítása céljából ezt a területet vonják megosztott irányítás alá; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 73. cikkéből következően a tagállamokat ennek megtörténtéig sem akadályozza semmi abban, hogy szerveik között ilyen jellegű együttműködést teremtsenek;

A külpolitika megerősítése

35. amint azt „Az Európai Unió működésének a Lisszaboni Szerződésben rejlő potenciál kihasználása révén történő javítása" című, 2017. február 16-i állásfoglalásában kifejtette, sajnálja, hogy az EU nem fejlesztette ki jobban a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) kialakítására és végrehajtására vonatkozó kapacitását; megjegyzi, hogy a közös biztonság- és védelempolitika kialakítására irányuló erőfeszítései nem bizonyultak különösen sikeresnek, elsősorban a költségek és a feladatok megosztását illetően;

36. rámutat, hogy csak a közös kül- és biztonságpolitika erősítésével adhat az EU hiteles választ az újabb és újabb biztonsági fenyegetésekre és kihívásokra, továbbá csak így léphet fel a terrorizmus ellen, és teremhet békét, stabilitást és rendet a szomszédságában;

37. azon a véleményen van, hogy – párhuzamosan azzal, hogy egyebek mellett a minősített többséggel való szavazás használatát illetően további előrelépéseket lehetne elérni a Lisszaboni Szerződés kapcsán – az alelnököt/főképviselőt uniós külügyminiszternek kellene kinevezni, és segíteni kellene abban, hogy az Európai Unió legfőbb külső képviselője legyen a nemzetközi fórumokon, többek között az ENSZ szintjén; úgy véli, hogy fel kell hatalmazni a külügyminisztert arra, hogy politikai helyetteseket nevezhessen ki; javasolja a jelenlegi Európai Külügyi Szolgálat működésének felülvizsgálatát, ideértve azt is, hogy elegendő költségvetési forrást biztosítsanak számára;

38. hangsúlyozza, hogy az Unió területének védelme érdekében mihamarabb létre kell hozni az európai védelmi uniót, amely a NATO-val stratégiai partnerségben lehetővé tenné, hogy az Unió autonóm módon léphessen fel a külföldi műveletek során, amelyeknek fő célja a szomszédos országok stabilizálása, valamint az, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban az EU erősíteni tudja a saját maga védelmében játszott szerepét; felhívja a figyelmet a 2016. szeptemberi francia–német kezdeményezésre, valamint a 2016. augusztusi olasz kezdeményezésre, amelyek értékes módon járultak hozzá a kérdéshez; hangsúlyozza, hogy az Európai Parlamentet teljes körűen be kell vonni az európai védelmi unió létrehozásának összes fázisába, és hogy külföldi műveletek esetén egyetértési jogkört kell biztosítani számára; jelentőségére tekintettel a Szerződésekben kifejezetten meg kell említeni egy európai védelmi unió létrehozásának lehetőségét; az Európai Külügyi Szolgálaton túlmenően a közös biztonság- és védelempolitika belső vonatkozásaiért felelős Védelmi Főigazgatóságot (DG Defence) kellene létrehozni;

39. hangsúlyozza, hogy növelni kell a közös kül- és biztonságpolitikára elkülönített forrásokat annak biztosítása érdekében, hogy a közös biztonság- és védelempolitika vagy az európai védelmi unió keretében végrehajtott katonai műveletek költségét igazságosabban lehessen megosztani;

40. javasolja, hogy a közös biztonság- és védelempolitika támogatására hozzanak létre egy európai hírszerzési hivatalt;

Az alapvető jogok védelme

41. ismételten hangsúlyozza, hogy az EUSZ 2. cikkében foglaltak értelmében a Bizottság a Szerződések és az Unió értékeinek őre; úgy véli, hogy mivel számos tagállamban vélhetően tovább folyik az uniós értékek megsértése, az EUSZ 7. cikke szerinti jelenlegi eljárás hiányos és nehézkes;

42. hangsúlyozza, hogy az EU alapvető értékeinek tiszteletben tartása és védelme az Európai Unió – mint a tagállamokat összekötő értékeken alapuló közösség – sarokkövét képezi;

43. javasolja az EUMSZ 258. cikkének módosítását annak érdekében, hogy a Bizottság számára kifejezetten lehetővé váljon „rendszerszintű" jogsértési eljárást indítani azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek megszegik az alapvető értékeket; „rendszerszintű" jogsértési eljárás alatt az egyes jogsértő fellépések olyan csoportjának szankcionálását érti, amely az EUSZ 2. cikkének egy tagállam általi súlyos és ismétlődő megsértésére utal;

44. javasolja, hogy az EUMSZ 258. és 259. cikkének módosításával tegyék lehetővé, hogy egy intézkedés által közvetlenül és személyükben érintett természetes és jogi személyek keresetet nyújthassanak be az Európai Bírósághoz az Alapjogi Charta uniós intézmények vagy tagállamok általi megsértése miatt;

45. javasolja az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének eltörlését, és a Chartának az Unió jogi kódexévé való átalakítását;

46. úgy véli továbbá, hogy a polgárokat további eszközökkel kell felruházni az uniós szintű részvételi demokrácia kiteljesítése érdekében; javasolja ezért annak megfontolását, hogy a Szerződésekbe rendelkezést vezessenek be arról, hogy uniós szintű népszavazást kelljen tartani az uniós fellépések és politikák kapcsán;

Több demokráciát, átláthatóságot és elszámoltathatóságot

47. javasolja, hogy az „uniós módszer" megerősítése, az átláthatóság növelése, valamint az uniós szintű fellépések hatékonyságának és eredményességének növelése érdekében a Bizottság legyen a legfőbb végrehajtó hatóság vagy kormány az Unióban;

48. ismételten kéri, hogy a megújult Bizottság méretét csökkentsék jelentősen, és hogy csak két alelnököt nevezzenek ki, egy pénzügyminisztert és egy külügyminisztert; javasolja, hogy ugyanígy csökkentsék a Számvevőszék létszámát;

49. üdvözli azt a sikeres új eljárást, melynek keretében az európai politikai pártok kampányolnak az európai kormány elnöki posztjára kinevezendő jelöltért, akit az Európai Parlament a Tanács javaslata alapján választ meg, ám úgy véli, hogy lehetővé kellene tenni, hogy ezek a jelöltek a következő választások során valamennyi tagállamban hivatalos jelöltként indulhassanak;

50. hangsúlyozza, hogy ha a polgárokat bevonják a lakóhelyük szerinti tagállam politikai folyamataiba, az hozzájárul az európai demokrácia megteremtéséhez, és kéri, hogy az EUMSZ 22. cikkében foglaltak értelmében nem állampolgárságuk szerinti tagállamban tartózkodó polgárok választójogát terjesszék ki az összes hátralévő választásra;

51. támogatja a 2013. június 28-i európai tanácsi határozatot, amelynek értelmében olyan rendszert kell létrehozni, amely lehetővé teszi, hogy minden európai parlamenti választás előtt objektív, igazságos, időtálló és átlátható módon, a csökkenő arányosság elvét tiszteletben tartva és figyelembe véve a tagállamok számában és azok demográfiai tendenciáiban bekövetkezett változásokat újraosszák a képviselői helyeket a tagállamok között;

52. emlékeztet az egyetlen európai parlamenti székhely létrehozására irányuló számos felhívásra, tekintettel egy ilyen lépés szimbolikus értékére, és az általa realizálható tényleges megtakarításokra;

53. ismételten felszólít arra, hogy az Európai Parlamentnek egyetlen székhelye legyen, és megismétli azt a kötelezettségvállalását, hogy az EUSZ 48. cikke alapján kezdeményezi a Szerződések rendes felülvizsgálatát azzal a céllal, hogy módosítsa az EUMSZ 341. cikkét és 6. jegyzőkönyvét annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Parlament határozhasson székhelyének földrajzi elhelyezkedéséről és belső szervezeti felépítéséről;

54. javasolja, hogy a különböző tanácsi formációkat és az Európai Tanácsot alakítsák át az államok tanácsává, amelyben az Európai Tanács fő feladata az lenne, hogy iránymutatást nyújtson és koherenciát biztosítson a tanácsi formációk számára;

55. úgy véli, hogy a Tanácsnak és szakosodott formációinak – az uniós jogalkotás második kamarájaként működve – a szakosodás, a professzionalizmus és a folytonosság érdekében fel kellene váltania a féléves soros elnökség intézményét, és helyette állandó elnökségi rendszert kellene bevezetnie; javasolja, hogy a Tanács határozatait egyetlen jogalkotási tanács révén hozza meg, míg a jelenlegi szakosodott jogalkotási tanácsi formációkat a parlamenti bizottságokhoz hasonló előkészítő szervekké alakítanák át;

56. véleménye szerint a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározzák nemzeti képviseletük összetételét a szakosodott tanácsi formációkban, és oda akár nemzeti parlamentjeikből, akár kormányaikból, vagy ezek kombinációjából képviselőket delegálhassanak;

57. hangsúlyozza, hogy az uniós pénzügyminiszteri pozíció létrehozását követően az eurócsoportot a Tanács szakosodott formációjának kellene tekinteni, amely jogalkotási és ellenőrzési feladatokat lát el;

58. kéri, hogy csökkentsék tovább az egyhangú szavazást kívánó területek – úgymint a kül- és védelmi kérdések, vagy az adóügyi és a szociális politika – számát a Tanácsban, és azokat alakítsák át minősített többségi szavazást igénylő területekre, továbbá hogy a meglévő különleges jogalkotási eljárásokat változtassák át rendes jogalkotási eljárássá, illetve a Parlament és a Tanács közötti konzultációs eljárást teljes egészében váltsák fel az együttdöntési eljárással;

2017. február 16., csütörtök

59. úgy véli, hogy az euróövezet kormányzásának megerősítése során kellően tiszteletben kell tartani az euróövezetbe még nem tartozó (csatlakozás előtti) tagállamok érdekeit;

60. tudomásul veszi, hogy a nemzeti parlamentek milyen fontos szerepet játszanak az Európai Unió jelenlegi intézményi rendjének fenntartásában, különös tekintettel az uniós jogszabályok nemzeti jogba történő átültetésére, valamint hogy fontos szerepet töltenének be a Tanács és annak szakosodott formációi által hozott jogalkotási határozatok és szakpolitikai tervek előzetes és utólagos ellenőrzésében; javasolja ezért a nemzeti parlamentek hatáskörének kiegészítését és bővítését egy olyan „zöld lapos" eljárás bevezetése révén, amelynek során a nemzeti parlamentek jogalkotási javaslatokat nyújthatnának be a Tanácsnak megfontolás céljából;

61. tiszteletben tartva a nemzeti parlamentek szerepét és a szubszidiaritás elvét elismeri, hogy az EU kizárólagos hatáskörrel bír a közös kereskedelempolitika terén; felszólít arra, hogy e téren egyértelműen határolják el az Unió és a tagállamok hatásköreit; megjegyzi, hogy egy ilyen elhatárolás pozitív hatást fejtene ki a foglalkoztatásra és a növekedésre mind az EU-ban, mind kereskedelmi partnerei körében;

62. javasolja továbbá, hogy a számos tagállamban bevett gyakorlatnak megfelelően az uniós jogalkotó hatóság két kamaráját, azaz a Tanácsot, és – mint az egyetlen közvetlenül választott intézményt – elsősorban az Európai Parlamentet ruházzák fel jogalkotási kezdeményezési hatáskörrel, a Bizottság alapvető jogalkotási előjogának sérelme nélkül;

63. úgy véli, hogy lehetővé kellene tenni, hogy az EUMSZ 245. és 247. cikke értelmében ne csak a Tanács és a Bizottság, hanem az Európai Parlament is indíthasson eljárást az Európai Unió Bírósága előtt, ha az Európai Bizottság egy tagja vagy volt tagja megszegi a Szerződések szerinti kötelezettségét, súlyos mulasztást követ el, vagy már nem felel meg a feladata ellátásához szükséges feltételeknek;

64. ragaszkodik ahhoz, hogy a Parlament vizsgálati jogkörét erősítsék meg, és hogy a Parlamentet konkrét, tényleges és egyértelműen meghatározott, politikai státuszával és tevékenységi körével jobban összhangban lévő hatáskörökkel ruházzák fel, ideértve a tanúk beidézéséhez, a dokumentumokhoz való teljes körű hozzáféréshez, a helyszíni vizsgálatok lefolytatásához és a követelmények be nem tartása miatti szankciók kiszabásához fűződő jogot is;

65. meggyőződése, hogy az uniós költségvetésnek valódi saját forrásokat tartalmazó rendszerrel kell rendelkeznie, alapelvként követve az egyszerűséget, a méltányosságot és az átláthatóságot; támogatja a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoportnak az uniós költségvetés bevételei – többek között az új saját források – diverzifikálására vonatkozó ajánlásait, amelyek célja a GNI-hozzájárulások részarányának csökkentése az Unió költségvetésében, hogy fel lehessen hagyni a tagállamok „méltányos megtérülést" követő megközelítésével; ebben a tekintetben felszólít a kedvezmények minden formájának megszüntetésére;

66. e tekintetben javasolja, hogy mind a saját erőforrásokra, mind a többéves pénzügyi keretre vonatkozó döntéshozatali eljárásokat egyhangú szavazás helyett minősített többségi szavazással folytassák le, ezzel ténylegesen megvalósítva a Tanács és a Parlament közötti együttdöntést az összes költségvetési kérdésben; megismétli továbbá azon felhívását, hogy a többéves pénzügyi keret egy időben záruljon le a Parlament és az európai végrehajtó hatalom mandátumával, és ragaszkodik ahhoz, hogy valamennyi uniós ügynökség költségvetése az uniós költségvetés szerves részévé váljon;

67. hangsúlyozza a rendes jogalkotási eljárás alkalmazásának szükségességét a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet elfogadása tekintetében, ezáltal is összehangolva azt a majdhogynem az összes uniós többéves program esetében – beleértve azok pénzügyi előirányzatait – alkalmazott döntéshozatali eljárással és az uniós költségvetéssel; úgy véli, hogy az egyetértési eljárás megfosztja a Parlamentet az éves költségvetések elfogadása tekintetében gyakorolt döntéshozatali jogkörétől, és az egyhangúság szabálya a Tanácson belül azt jelenti, hogy a megállapodás a legkisebb közös nevező, attól az igénytől vezérelve, hogy elkerüljék egy tagállam vétóját;

68. megjegyzi, hogy az EUM 13. cikkében meghatározott intézmények listája eltér a költségvetési rendelet 2. cikkében foglaltaktól; úgy véli, hogy a költségvetési rendelet már tükrözi a jelenlegi gyakorlatot;

69. úgy véli, hogy egyes esetekben az EUMSZ betűje eltér a gyakorlattól és a Szerződés szellemétől; véleménye szerint orvosolni kell ezeket a következetlenségeket a demokrácia és az átláthatóság elveinek megfelelően;

70. emlékeztet arra, hogy a költségvetési rendelet 55. cikke értelmében a rendelet 2. cikke b) pontjában meghatározott valamennyi intézmény autonómiát élvez saját költségvetési szakasza végrehajtásában; rámutat, hogy az effajta autonómia jelentős mértékű felelősséget von maga után az előirányzott támogatások felhasználása tekintetében;

71. rámutat, hogy az uniós költségvetés intézmények és szervek általi végrehajtásának hatékony felügyeletéhez szükség van a Parlamenttel való jóhiszemű és hatékonyabb együttműködésre, továbbá a finanszírozás felhasználásának teljes átláthatóságára, valamint arra, hogy valamennyi intézmény éves nyomon követési dokumentumot készítsen a mentesítéssel kapcsolatos parlamenti ajánlásokról; sajnálja, hogy a Tanács nem követi ezt az eljárást, és úgy véli, hogy e régóta fennálló helyzet nem indokolt, és rontja az egész Unió megítélését;

72. megjegyzi, hogy az EU különböző intézményeinek, szerveinek és hivatalainak külön-külön adott mentesítés hosszú múltra visszatekintő gyakorlat, amely annak érdekében jött létre, hogy átláthatóságot és demokratikus elszámoltathatóságot biztosítson az EU adófizetői felé, valamint hogy ily módon ellenőrizni lehessen az uniós finanszírozás felhasználásának megfelelőségét és átláthatóságát; hangsúlyozza, hogy ez ténylegesen garantálja az Európai Parlamentnek az uniós költségvetés egésze fölötti ellenőrzési hatáskörét és kötelezettségét; emlékeztet a Bizottság 2014 januárjában megfogalmazott álláspontjára, miszerint kivétel nélkül az összes intézménynek részt kell vennie a Parlament által a mentesítési eljárás során tett ajánlásokat követő nyomon követési folyamatban, és hogy a mentesítési eljárás zökkenőmentes lefolytatása érdekében mindenben együtt kell működnie;

73. ahhoz, hogy a Parlament megalapozott döntést hozhasson a mentesítés megadásáról, az intézményeknek közvetlenül a Parlament rendelkezésére kell bocsátaniuk az éves tevékenységi jelentéseiket, valamint a mentesítési eljárás során megfogalmazott kérdésekre adott válaszaikban mindenre kiterjedően tájékoztatniuk kell a Parlamentet;

74. véleménye szerint az EUMSZ-nek biztosítania kell a Parlament számára a jogot, hogy az EU teljes költségvetését, s nem pedig csak a Bizottság által kezelt részét ellenőrizhesse; ezért sürgeti, hogy ennek megfelelően aktualizálják az EUMSZ II. címének 4. fejezetét (Pénzügyi rendelkezések), hogy az – az e fejezetben biztosított jogok és kötelezettségek értelmében, valamint a költségvetési rendelettel összhangban – az összes intézményre és szervre is kiterjedjen;

75. hangsúlyozza, hogy minden tagállamnak kötelessége éves nyilatkozatban elszámolni az uniós források felhasználásával;

76. elismeri a Számvevőszék kulcsfontosságú szerepét az uniós költségvetés jobb és intelligensebb felhasználásának biztosításában, a csalások, korrupciós ügyek és az uniós források törvénytelen felhasználása felderítésében, valamint az uniós finanszírozással való jobb gazdálkodás módjaira vonatkozó szakvélemény kiadásában; emlékeztet a Számvevőszék mint európai ellenőrző közhatóság fontos szerepére;

77. úgy véli, hogy a Számvevőszék által az uniós finanszírozás összegyűjtésének és felhasználásának ellenőrzésében játszott fontos szerep tekintetében alapvető fontosságú, hogy az intézmények teljes mértékben figyelembe vegyék ajánlásait;

78. megjegyzi, hogy a Számvevőszék összetételét és kinevezési eljárását az EUMSZ 285. és 286. cikke tartalmazza; úgy véli, hogy a Parlamentnek és a Tanácsnak egyenrangúnak kell lennie a Számvevőszék tagjainak kinevezése során a tagok demokratikus legitimitásának, átláthatóságának és teljes függetlenségének biztosítása érdekében; felhívja a Tanácsot, hogy maradéktalanul fogadja el azokat a határozatokat, amelyeket a Parlament a Számvevőszék tagjának javasolt jelöltek meghallgatását követően hoz;

79. elítéli, hogy egyes kinevezési eljárások a Parlament és a Tanács között a jelöltek személye miatt kialakult konfliktusokhoz vezettek; hangsúlyozza, hogy a Szerződésben megállapítottak értelmében a Parlament kötelessége a jelöltek értékelése; hangsúlyozza, hogy e konfliktusok árthatnak a Számvevőszék és az említett intézmények közötti jó munkakapcsolatoknak, és akár súlyos negatív következményekkel is járhatnak a Számvevőszék hitelességére, és következésképpen eredményességére nézve; véleménye szerint a Tanácsnak az uniós intézmények közötti hatékony együttműködés szellemében el kell fogadnia a Parlament által a parlamenti meghallgatást követően hozott döntéseket;

80. kéri jogalap megteremtését olyan uniós ügynökségek létrehozása érdekében, amelyek az Európai Parlament és a Tanács által a rendes jogalkotási eljárással összhangban rájuk rótt különleges végrehajtói feladatokat tölthetnek be;

81. rámutat, hogy a Szerződések értelmében a Parlament adja meg a mentesítést a Bizottságnak a költségvetés végrehajtása tekintetében; úgy véli, hogy mivel valamennyi uniós intézmény és szerv függetlenül kezeli forrásait, a Parlamentet fel kell ruházni azzal a konkrét hatáskörrel, hogy valamennyi uniós intézmény és szerv mentesítését ő adja meg, és az uniós szerveket kötelezni kellene arra, hogy teljes mértékben együttműködjenek a Parlamenttel;

82. úgy véli végezetül, hogy a Szerződésekre vonatkozó jelenlegi ratifikációs eljárás túlságosan merev egy olyan államok feletti elképzelés számára, mint az Európai Unió; javasolja, hogy a Szerződések módosításai ha nem is uniós szintű népszavazás eredményétől függően, de legalább a tagállamok négyötöde minősített többségének ratifikációját követően, a Parlament egyetértésével lépjenek hatályba;

83. felszólítja az Európai Bíróságot, hogy – ahogyan ez egy a jogállamiságon és a hatalmi ágak elválasztásán alapuló demokratikus rendszerben helyénvaló – szerezzen teljes joghatóságot az összes uniós politika jogi vonzata felett;

Az alkotmányozási folyamat

84. elkötelezi magát amellett, hogy vezető szerepet fog játszani e fontos alkotmányozási folyamatban, és eltökélt szándéka, hogy kellő időben javaslatokat nyújt be a Szerződés módosítására vonatkozóan;

85. azon a véleményen van, hogy a Római Szerződés 60. évfordulója megfelelő pillanat arra, hogy elgondolkodjunk az Európai Unió jövőjéről, és hogy az európai polgárok jelenlegi és elkövetkező generációi számára jövőképet alkotó Konventet hívjunk össze azzal a céllal, hogy az Európai Uniót felkészítsük az elkövetkező évtizedekre;

o

o o

86. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Unió Bíróságának, az Európai Központi Banknak, a Számvevőszéknek, a Régiók Bizottságának, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.